

การอะซานและอิกอมะฮฺ

﴿الأذان والإقامة﴾

[ไทย – Thai – تايلاندي]

มุหัมมัด บิน อิบรอฮีม อัตตุวัยญีรีย

แปลโดย : ดานียา เจะสนี

ผู้ตรวจทาน : ซุฟอัม กุษมาน

ที่มา : หนังสืออมุคตะศ็อร อัลฟิกฮิล อิสลามีย์

2010 - 1431

islamhouse.com

﴿الأذان والإقامة﴾

« باللغة التايلاندية »

الشيخ محمد بن إبراهيم التويجري

ترجمة: دانيال جيءسنيك

مراجعة: صافي عثمان

المصدر: كتاب مختصر الفقه الإسلامي

2010 - 1431

islamhouse.com

2. การอะซานและการอิโกมะฮ์

การอะซาน: เป็นการทำอิบาดะฮ์โดยการประกาศให้รู้ถึงการเข้าสู่เวลาละหมาดด้วยคำกล่าวที่เฉพาะ

เริ่มมีการบัญญัติการอะซานครั้งแรกนั้นในปีแรกของการฮิจญ์เราะฮ์

วิทยบัญญัติการอะซาน

1 – การอะซานเป็นการประกาศให้รู้ถึงเวลาทำละหมาดแล้ว และยังหมายถึงการเรียก การเชิญชวน ให้ไปร่วมทำละหมาดในสถานที่เดียวกัน หรือละหมาดญะมาอะฮ์ ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์อันมากมาย

2 – การอะซานเป็นการแจ้งเตือนต่อผู้ที่เผลอจากการละหมาด และเป็นการระวังเตือนต่อผู้ที่หลงลืมละหมาดเพื่อให้ทำการละหมาดเสีย ซึ่งเป็นนิอุมัตที่ยิ่งใหญ่ เป็นสิ่งที่จะนำมาซึ่งความใกล้ชิดระหว่างบ่าวกับอัลลอฮ์ และการอะซานนั้นเป็นการเรียกร้องสำหรับมุสลิมเพื่อไม่ให้พลาดนิอุมัตอันนี้

การอิโกมะฮ์ เป็นการทำอิบาดะฮ์โดยการประกาศให้รู้ถึงการทำละหมาดแล้ว ด้วยคำกล่าวที่เฉพาะ

หุกุมการอะซานและอิโกมะฮ์

การอะซานและอิโกมะฮ์ เป็นฟัรฎูกิฟายะฮ์ต่อบรรดาผู้ชายเท่านั้น ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพเดินทางหรือไม่ ซึ่งการอะซานและอิโกมะฮ์นี้บัญญัติไว้เฉพาะสำหรับละหมาดห้าเวลาและละหมาดญุมอะฮ์(วันศุกร์)เท่านั้น

บรรดาผู้อะซานของท่านนบี(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม) ทั้งสี่ท่าน คือ

ท่านบิลาล อิบน์ เราะบาหฺ(เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ) และท่านอัมรฺ อิบน์ อุมมิ มัคตูม (เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ) เป็นผู้อะซานที่มัสนุดนะบี ณ มะดีนะฮ์ ส่วนท่านสะอัด อัลกอรฎิ (เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ) เป็นผู้อะซานที่มัสนุดกุบาบ์ และท่านอบู มะหฺซุเราะฮ์ (เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ) เป็นผู้อะซานที่มัสนุดอัลหะรออม ณ นครมักกะฮ์

และท่านอบู มะหฺซุเราะฮ์ นั้น ได้ตรึงอยู่ในการอะซาน(การตรึงอยู่ หมายถึง การกล่าวคำปฏิญาณ *อัชชะฮาดะฮ์* *อิลลัลลอฮุ* และ *อัชชะฮาดะฮ์* *มุหัมมัดร ร่อซูลุลลอฮุ* ด้วยเสียงค่อย ก่อนที่จะกล่าวออกมาด้วยเสียงดังในการอะซาน – บรรณานิกาย) และมีการกล่าวซ้ำสองครั้ง

ในการอิกอมะฮฺ ส่วนท่านบิลาลนั้น ไม่ได้ตรึงอยู่ในการอะซานและไม่มีกรกล่าวซ้ำสองครั้งในการอิกอมะฮฺ

ความประเสริฐของการอะซาน

เป็นสิ่งที่สุนัตสำหรับผู้อะซานให้ขึ้นเสียงให้ดังเมื่อทำการอะซาน เพราะว่าไม่มีผู้ใดที่ได้ยินเสียงอะซานของเขา ไม่ว่าจะเป็ญนหรือมนุษย์หรือสิ่งใดก็ตาม เว้นแต่ผู้ได้ยินนั้นจะเป็นพยานให้เขาในวันกียามะฮฺ ผู้อะซานจะได้รับการอภัยโทษเท่ากับระยะคลื่นเสียงของเขาไปถึง และเขาจะได้รับรางวัลจากผู้ที่ได้ยินเสียงของเขาไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต และเขาจะได้ผลบุญเหมือนกับผลบุญของผู้ที่มาละหมาดพร้อมกับเขา

1. รายงานจากอบู สุร็อยเราะฮฺ (เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ) ว่าท่านเราะซูลุลลอฮฺ(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม)ได้กล่าวว่า

«لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي النَّدَاءِ وَالصَّفِّ الْأَوَّلِ، ثُمَّ لَمْ يَجِدُوا إِلَّا أَنْ يَسْتَهْمُوا عَلَيْهِ لَأَسْتَهَمُوا»

ความว่า “หากผู้คนได้รับรู้ถึงผลบุญที่มีอยู่ในการอะซานและแถวแรกของการละหมาด แต่ไม่อาจไขว่คว้าสิ่งนั้นได้นอกจากต้องจับฉลากก่อน พวกเขาต้องแย่งกันจับฉลากแน่นอน” (มุตตะพะกุน อะลียฮฺ โดยมีบันทึกในอัล-บุคอรียฺ เลขที่ : 615 และมุสลิม เลขที่: 437 จำนวนนี้เป็นของมุสลิม)

2. รายงานจากมุอาวิยะฮฺ บิน อับู สุฟยาน เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา กล่าวว่าฉันได้ยินท่าน เราะซูลุลลอฮฺ(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม)กล่าวว่า

«الْمُؤَدِّنُونَ أَطْوَلَ النَّاسِ أَعْنَاقًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

ความว่า “บรรดาผู้อะซาน(มุอ์ซซึน)นั้น คือผู้ที่มีคอบยาวกว่าผู้อื่นในวันกียามะฮฺ (หมายถึงเป็นผู้ที่มีผลบุญมากที่สุดในวันกียามะฮฺ – บรรณารัการ)” (บันทึกโดยมุสลิม : 387)

ลักษณะการอะซานที่มีรายงานและปรากฏอยู่ในสุนนะฮฺ

ลักษณะแรก คือ คำอะซานของท่านบิลาล(เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ) ซึ่งท่านใช้อะซานในสมัยท่านนบี (ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม) (เป็นหะดีษหะสัน บันทึกโดยอบู ดาวูด หมายเลข 499 และอิบนุ มาญะฮฺ 706) ซึ่งมีทั้งหมด 15 ประโยค ดังนี้

อัลลอฮุอักบัร (อัลลอฮุผู้ทรงยิ่งใหญ่)	اللهُ أَكْبَرُ
อัลลอฮุอักบัร	اللهُ أَكْبَرُ

رَسُولُ اللَّهِ [مرتين، مرتين] قال: ثُمَّ ارْجِعْ فَمَدَّ مِنْ صَوْتِكَ: أَشْهَدُ أَنْ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ،
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ
عَلَى الْفَلَاحِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ.

ความว่า “ท่านเราะสูลุลลอฮฺ(คือลัลลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม)ได้สอนคำอะซาน
ให้แก่ฉัน ด้วยตัวของท่านเอง ท่านสอนว่า จงท่านจงกล่าวว่า

أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ

أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ

أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ

أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ

أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ

أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ

أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ

أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ

أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ

(เป็นหะดีษเศาะฮีหฺที่บันทึกโดยอบูดาอูด หมายเลข 503 ซึ่งสำนวนนี้เป็น
สำนวนของเขา และบันทึกโดยอัตติรมิซีย หมายเลข 192)

ลักษณะที่สาม คือคำอะซานของท่านอบู มะหฺซุเราะฮฺข้างต้น แต่มีตักบิรฺตอนต้นแค่สอง
ประโยค พร้อมเพิ่มการตักบิรฺอีก จึงมีทั้งหมด 17 ประโยค (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 379)

ลักษณะที่สี่ คือคำอะซานทุกประโยคให้กล่าวซ้ำสองครั้ง สองครั้ง เว้นเพียงประโยค
ลาอิลลาฮะ อิลลัลลลอฮฺ ในตอนท้ายให้กล่าวเพียงครั้งเดียว จึงมีทั้งหมด 13 ประโยค ทั้งนี้เนื่องจาก
หะดีษที่รายงานจากอิบนุ อุมร์ เราะฮฺฎียัลลอฮฺอันฮุม่า กล่าวว่

كَانَ الْأَذَانُ عَلَىٰ عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَثْنَىٰ مَثْنَىٰ،

وَالْإِقَامَةُ مَرَّةً مَرَّةً، إِلَّا أَنَّكَ تَقُولُ: قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ، قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ

ความว่า “ลักษณะการอะซานในสมัยท่านเราะสูลุลลอฮฺ(คือลัลลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม)นั้นจะกล่าวทีละสองครั้ง สองครั้ง และการอิกอมะฮฺนั้นจะกล่าวเพียง
ทีละหนึ่งครั้ง หนึ่งครั้ง นอกจากเมื่อท่านกล่าว *ก๊อดกอ มะติศเศาะลาฮฺ ก๊อดกอ
มะติศเศาะลาฮฺ*” (เป็นหะดีษหะสันที่บันทึกโดยอบู ดาอูด หมายเลข 510 และ
บันทึกโดยอัน-นะสาอีย หมายเลข 628 ซึ่งสำนวนนี้เป็นสำนวนของเขา)

ตามสุนนะฮ์ควรอะซานด้วยลักษณะที่กล่าวมาทั้งหมด บางครั้งใช้ลักษณะนี้ บางครั้งใช้ลักษณะนั้น หรือสถานที่หนึ่งใช้ลักษณะหนึ่ง อีกสถานที่หนึ่งใช้อีกลักษณะหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งสุนนะฮ์ทุกลักษณะ และเป็นการฟื้นฟูสุนนะฮ์ในทุกรูปแบบที่บัญญัติไว้ トラบโดที่ไม่กลัวเกิดพิตนะฮ์ความงุนงง

ให้ผู้อะซานเพิ่มประโยคในอะซานของละหมาดศุบฮฺ หลังจาก *หัยยะอะลัลฟะลาหฺ* ว่า **"อัศเศาะลาตุค็อยรุมมินันเนาวัม อัศเศาะลาตุค็อยรุมมินันเนาวัม"** ทั้งนี้ในทุกลักษณะที่กล่าวมาข้างต้น

เงื่อนไขที่ทำให้การอะซานใช้ได้

คำกล่าวอะซานต้องตามลำดับและต่อเนื่อง ต้องอะซานหลังจากเข้าเวลาแล้ว มุอ์ซซินต้องเป็นมุสลิม ต้องเป็นชาย ต้องเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์ไว้ใจได้ ต้องเป็นผู้ที่มีสติปัญญาสมบูรณ์ ต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม ต้องเป็นผู้ที่บรรลุนิสัยหรือเด็กที่เริ่มเข้าสู่วัยที่สามารถแยกแยะได้(มุ้มยัยซ) และต้องอะซานด้วยคำภาษาอาหรับดังที่รายงานมาในสุนนะฮ์ และการอิคมะฮ์ก็เช่นกัน

สิ่งที่สุนัตในการอะซาน

สุนัตให้กล่าวอะซานด้วยถ้อยคำที่ชัดเจน สุนัตให้เปล่งเสียงให้ดัง สุนัตให้ผินหน้าและไหล่ไปทางขวาในขณะที่กล่าวคำว่า *"หัยยะอะลัลเศาะลาฮฺ"* และให้ผินหน้าและไหล่ไปทางซ้ายในขณะที่กล่าวคำว่า *"หัยยะอะลัลฟะลาหฺ"* และบางครั้งในคำหนึ่งๆ ในสองคำนั้นมีการผินหน้าไปทางขวาและซ้ายรวมกัน แต่ลักษณะแรกนั้นเป็นลักษณะที่ตามความหมายของสุนนะฮ์ที่ชัดเจนกว่า และการผินหน้านี้เป็นสุนนะฮ์ในการอะซาน ถึงแม้ว่าจะใช้ไม่คิกก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากเป็นสิ่งที่ได้ถูกบัญญัติไว้

สุนัตสำหรับมุอ์ซซินนั้นควรเป็นคนที่มีเสียงไพเราะ ควรเป็นคนที่รู้เวลา ควรยืนผินหน้าไปทางกิบละฮ์ควรอยู่ในสภาพที่ร่างกายสะอาดปราศจากซึ่งหะดัษเล็ก และหะดัษใหญ่ ควรเอานิ้วทั้งสองอุดหูทั้งสอง ในขณะที่กล่าวอะซาน และควรอะซานในที่ที่สูง

หุกุมการอะซานก่อนเข้าเวลา

ถือว่าใช้ไม่ได้และไม่อนุญาตให้มีการอะซานก่อนเข้าเวลาละหมาดในทุกเวลาของละหมาดห้าเวลา และสุนัตให้มีการอะซานก่อนเวลาฟัจญ์รุ(ศุบฮฺ)ช่วงเวลานี้เพื่อกินชะฮูรสำหรับผู้ที่จะถือศีลอด เพื่อเตรียมหยุดสำหรับผู้ที่จะละหมาดสุนัตยามค่ำคืน เพื่อเป็นการปลุกให้ตื่นสำหรับผู้ที่ยังนอนหลับ เพื่อเป็นการเตือนสำหรับผู้ที่จะละหมาดตะฮัจญ์ดูให้ยุติการละหมาดด้วยการละหมาดวิติรุ แต่เมื่อแสงอรุณปรากฏขึ้น ต้องอะซานอีกครั้งสำหรับการละหมาดศุบฮฺ

สิ่งที่ควรกล่าวสำหรับผู้ที่ได้ยินเสียงอะซาน

สุนัตสำหรับผู้ที่ได้ยินเสียงอะซานไม่ว่าจะชายหรือหญิง ดังนี้

1. ให้กล่าวเหมือนกับผู้อะซานกล่าวทุกประโยค ยกเว้นเมื่อรับประโยค “หัยยะอะลัดเศาะลาฮฺ” กับ “หัยยะอะลัดพะลาหฺ” ให้กล่าวว่า (لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ) (อ่านว่า ลาเหาละ วะลา กุวีวะตะ อิลลา บิลลาฮฺ) ทั้งนี้เพื่อที่จะได้รับผลบุญเหมือนกับผู้อะซาน
2. หลังจากเสร็จสิ้นการอะซานแล้ว สุนัตให้ผู้อะซานและผู้ที่ได้ยินคำอะซานกล่าว เศาะละวาต แก่ท่านนบี (คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม) ด้วยเสียงค่อย
3. สุนัตให้กล่าวดุอาอ์ดังที่มีรายงานโดยท่านญาบิรฺ บิน อับดุลลอฮฺ (เราะฎิยัลลอฮุอันฮูมา) ว่าท่านเราะซูลุลลอฮฺ (คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม) ได้กล่าวว่า

«مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ الدَّاءَ: اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ، وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ، حَلَّتْ لَهُ شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

ความว่า “ผู้ใดกล่าวเมื่อเขาได้ยินเสียงอะซานว่า “อัลลอฮุมมะ ร็อบบะ ฮาซิชิดดะฮฺวะตีดิต์ตามะฮฺ วัศเศาะลาติล กอฮิมะฮฺ อาติ มุหัมมะตะนิลวะสียะละฮฺ วัลพะฎีละฮฺ วับอ์ฮฺฮฺ มะกอหมัน มะหฺมุดะนิลละฮฺชี วะอัดตะฮฺ” (ความหมาย ให้อัลลอฮฺ พระเป็นเจ้าของเจ้าแห่งการเชิญชวนอันสมบูรณ์ และการละหมาดที่กำลังจะปฏิบัติอยู่นี้ ขอพระองค์ทรงโปรดประทานความดี ประเสริฐ และขอพระองค์ทรงโปรดนามุหัมมัดสู่ตำแหน่งที่ได้รับการสรรเสริญ ซึ่งพระองค์ได้ทรงสัญญาไว้ด้วยเถิด) เขาจะได้รับการชะพะอะฮฺจากฉันในวันกิยามะฮฺ” (บันทึกโดย อัล-บุคอรีห์ หมายเลข 614)

4. ให้กล่าวหลังจากมูอ์ซซินิกกล่าวชะฮาดะตัยนุ (ก่อนกล่าวปฏิญาณในอะซาน) ดังนี้ รายงานจากท่านสะอัด บิน อบี อัล-วักกอศ (เราะฎิยัลลอฮุอันฮูมา) ว่าท่านเราะซูลุลลอฮฺ (คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม) ได้กล่าวว่า

«مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ الْمُؤَدِّنَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ»

ความว่า ความว่า “ผู้ใดกล่าวเมื่อเขาได้ยินเสียงอะซานว่า “อัชชะฮฺดุอัลลาฮิลลาฮฺ อะฮฺลิลลลอฮฺ วัหฺดุอะฮฺชะฮฺริกะละฮฺ วัชชะฮฺดุอันนะมุหัมมัดัน อับดุลฮฺ วัเราะซูลุฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮูมา บิลลาฮฺ ร็อบบัน วับิมุฮัมมัดิน เราะซูลัน วับิล อิลลาหมิดีนัน” (ความหมาย ฉันขอปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ต้องเคารพสักการะโดยแท้จริงนอกจากอัลลอฮฺ เพียงหนึ่งเดียว ไม่มีภาคีใดใดสำหรับ

พระองค์ และฉันขอปฏิญาณตนว่ามุฮัมมัดนั้นเป็นบ่าวของอัลลอฮ์รวมทั้งเป็น
เราะฮ์ฮูของพระองค์โดยแท้จริง และฉันยอมรับนับถืออัลลอฮ์เป็นพระเจ้า มุฮัม
มัดเป็นเราะฮ์ฮู และอิสลามเป็นศาสนา) เขาจะได้รับการอภัยโทษในความผิด
ที่ผ่านมา” (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 386)

5. หลังจากนั้นให้ขอดุอาอ์ให้แก่ตนเอง แล้วแต่ใจปรารถนา

ความประเสริฐของการกล่าวตามมุอ์ซซิม

มีรายงานจากท่านอับดุลลอฮ์ บิน อัมรฺ บิน อัล-อาศ (เราะฮ์ฎีลลอฮุอันฮุม่า) ว่าท่านได้ยิน
ท่านนบี (ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม) ได้กล่าวว่า

«إِذَا سَمِعْتُمُ الْمُؤَدِّنَ، فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ، ثُمَّ صَلُّوا عَلَيَّ، فَإِنَّهُ مَنْ
صَلَّى عَلَيَّ صَلَاةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْرًا، ثُمَّ سَأَلُوا اللَّهَ لِي الْوَسِيلَةَ،
فَإِنَّهَا مَنْزِلَةٌ فِي الْجَنَّةِ لَا تَنْبَغِي إِلَّا لِعَبْدٍ مِنْ عِبَادِ اللَّهِ، وَأَرْجُو أَنْ أَكُونَ
أَنَا هُوَ، فَمَنْ سَأَلَ لِي الْوَسِيلَةَ حَلَّتْ لَهُ الشَّفَاعَةُ»

ความว่า ความว่า “เมื่อพวกท่านได้ยินเสียงมุอ์ซซิมอะซาน พวกจงกล่าว
เหมือนกับที่มุอ์ซซิมกล่าว หลังจากนั้นพวกท่านจงกล่าวเศาะละวาตให้ฉัน
เพราะว่าผู้ใดก็ตามที่เศาะละวาตให้แก่ฉันหนึ่งครั้ง อัลลอฮ์จะให้พรแก่เขาสิบ
ครั้ง หลังจากนั้นพวกท่านจงขอต่ออัลลอฮ์ให้นำฉันไปสู่ตำแหน่ง อัล-วะสีละฮ์
เพราะว่าตำแหน่งนี้ ถือว่าเป็นตำแหน่งที่มีระดับมากในสวรรค์ เป็นตำแหน่งที่
ไม่ควรที่จะได้รับนอกจากบ่าวคนเดียวเพียงคนเดียวเท่านั้นในจำนวนบ่าว
หลาย ๆ คน และฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฉันคือบ่าวคนนั้น ฉะนั้นผู้ใดที่ขอให้ฉัน
ไปสู่ตำแหน่งนั้น เขาจะได้ชะฟาอะฮ์จากฉัน” (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข
284)

ผู้ใดที่รวบรวมละหมาดสองเวลาหรือชดละหมาดที่ขาดไปให้อะซานในละหมาดแรกเท่านั้น
แล้วให้อีกอะฮ์ในทุกๆ ละหมาดที่เหลือ

หากผู้ที่จะอะซานมีตั้งแต่สองคนขึ้นไป ให้คนที่เสียงดีที่สุดเป็นผู้อะซาน มิฉะนั้น ก็ให้คนที่
มีความเคร่งศาสนาและมีสติปัญญาดีที่สุดเป็นผู้อะซาน มิฉะนั้นก็ให้คนที่คนที่ถูกคัดเลือกโดย
เพื่อนบ้าน มิฉะนั้นก็ให้ใช้วิธีหยิบฉลาก และเป็นที่ยอนุญาตหากจะมีผู้อะซานสองคนในหนึ่งมัสญิด

พลังของการอะซาน

มีรายงานจากท่าน อับู ฮุร็อยเราะฮฺ (เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ) ว่าท่านเราะสูลุลลอฮฺ (ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม) กล่าวว่า

«إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ أَدْبَرَ الشَّيْطَانُ لَهُ ضُرَاطٌ لَهُ حَتَّى لَا يَسْمَعَ التَّأْذِينَ، فَإِذَا قُضِيَ التَّدَاءُ أَقْبَلَ، حَتَّى إِذَا نُوبَ لِلصَّلَاةِ أَدْبَرَ، حَتَّى إِذَا قُضِيَ التَّثْوِيبُ أَقْبَلَ، حَتَّى يَخْطَرَ بَيْنَ الْمَرْءِ وَنَفْسِهِ يَقُولُ: اذْكُرْ كَذَا، اذْكُرْ كَذَا، لِمَا لَمْ يَكُنْ يَذْكُرُ، حَتَّى يَظَلَّ الرَّجُلُ لَا يَدْرِي كَمْ صَلَّى»

ความว่า “เมื่อเสียงอะซานถูกเปล่งออกมาชัฏฏอนจะหันหลังหนีไป พร้อมกับปล่อยเสียงผายลมเพื่อกลบเสียงอะซาน จนกระทั่งมันไม่ได้ยินเสียงอะซาน และเมื่อเสร็จสิ้นเสียงอะซานมันก็จะหันกลับมาอีก จนกระทั่งเมื่อเสียงอิกอมะฮฺถูกเปล่งออกมามันจะหันหลังหนีอีกครั้ง และเมื่อเสร็จสิ้นเสียงอิกอมะฮฺมันก็จะหันกลับมาอีกครั้งจนกระทั่งมันสามารถเข้าไปรบกวนสมาธิหรือจิตใจของผู้ละหมาดแต่ละคน มันจะกล่าวว่าจงนึกถึงสิ่งนั้น จงนึกถึงสิ่งนี้ในสิ่งที่พวกเขาไม่เคยนึกถึงมาก่อนเลย จนกระทั่งคนคนหนึ่งไม่รู้ว่าตัวเองละหมาดไปกี่ร็อกอะฮฺแล้ว” (มุตตะพะกุน อะลัยฮฺ โดยมีบันทึกในอัล-บุคอรี เลขที่ : 608 ส่วนนี้เป็นของอัล-บุคอรี และบันทึกโดยมุสลิม เลขที่: 389)

การอะซานในวันญุมอะฮฺนั้นจะเริ่มกล่าวเมื่ออิมามได้อยู่บนมิมบรเพื่อกล่าวคุฏบะฮฺแล้ว แต่ต่อมาเมื่อมีผู้คนมากขึ้นในสมัยของท่านอะฮฺมาน ท่านได้เพิ่มการอะซานอีกครั้งหนึ่งก่อนหน้านั้น และบรรดาเศาะหาบะฮฺท่านอื่นๆ ก็เห็นพ้องไปกับท่านด้วยในเรื่องนี้

หุกุมการเอาค่าจ้างในการอะซาน

ไม่อนุญาตให้อิมามเอาค่าจ้างจากการเป็นอิมามนำละหมาด และไม่อนุญาตให้มุอ์ซซินเอาค่าจ้างจากการอะซานของเขาเช่นกัน แต่อนุญาตให้ทั้งอิมามและมุอ์ซซินรับเอารางวัลจากเงินส่วนกลางหากเขาได้ทำหน้าที่ของเขาด้วยความบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮฺ

หุกุมสำหรับผู้ที่เข้าไปในมัสญิดในขณะที่มุอ์ซซินกำลังอะซาน

สำหรับผู้ที่เข้าไปในมัสญิดในขณะที่มุอ์ซซินกำลังอะซานนั้น สุนัตให้เขาฟังและตอบรับคำอะซาน หลังจากนั้นให้ดูอาห์หลังจากเสียงอะซานได้เสร็จสิ้นลง และไม่อนุญาตให้เขานั่งจนกระทั่งเขาละหมาดตะหียะตุลมัสญิดก่อน

เมื่อมุอ์ซซินได้อะซานแล้วห้ามมิให้ผู้ใดออกจากมัสญิด นอกจากจะมีเหตุจำเป็น เช่นป่วยหรือเพื่อเอาวุกูอ์(น้ำละหมาด)ใหม่ เป็นต้น

ลักษณะการอิคมะฮ์ที่มีรายงานและปรากฏอยู่ในสุนนะฮ์

ลักษณะที่หนึ่ง มีทั้งหมดสิบเจ็ดประโยคคืออิคมะฮ์ของท่านบิลาลที่ใช้อิคมะฮ์ในขณะละหมาดกับท่านนบี (คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام) ซึ่งมีคำกล่าวดังนี้

อัลลิลลอฮุอักบาร (อัลลิลลอฮุผู้ทรงยิ่งใหญ่)	اللَّهُ أَكْبَرُ
อัลลิลลอฮุอักบาร	اللَّهُ أَكْبَرُ
อัชชะฮาดะฮ์อิลลาฮิลาฮะ อิลลิลลิลลอฮุ (เข้าปฎิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลิลลอฮุ)	أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
อัชชะฮาดะฮ์อันนะ มุหัมมัดร์ เราะชะฮู ลุลลิลลอฮุ (เข้าปฎิญาณว่า มุหัมมัดนั้นเป็นศาสนทูตของอัลลิลลอฮุ)	أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
หัยยะ อะลัด์ เราะลาฮุ (มาละหมาดกันเถิด)	حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ
หัยยะ อะลัด์ ฟะลาหุ (มาสู่ความสำเร็จกันเถิด)	حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ
ก็อดกออะติศ เราะลาฮุ (การละหมาดได้เริ่มแล้ว)	قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ
ก็อดกออะติศ เราะลาฮุ	قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ
อัลลิลลอฮุอักบาร	اللَّهُ أَكْبَرُ
อัลลิลลอฮุอักบาร	اللَّهُ أَكْبَرُ
ลาอิลลาฮะ อิลลิลลิลลอฮุ (ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลิลลอฮุ)	لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

(เป็นหะดีษหะสันเศาะฮีหฺที่บันทึกโดยอบู ดาวูด หมายเลข 499)

ลักษณะที่สอง มีทั้งหมด สิบเจ็ดประโยคเป็นอิคมะฮ์ของอะบี มะหฺรูเราะฮ์ ดั่งที่มีรายงานดังนี้

التكبير أربعاً، والتشهدان أربعاً، والحيعلتان أربعاً، وقد قامت الصلاة مرتين، والتكبير مرتين، ولا إله إلا الله مرة

ความว่า “กล่าวคำตักบีร์สี่ครั้ง กล่าวคำสองชะฮาดะฮ์สี่ครั้ง กล่าวคำสอง
หัยอะละฮ์สี่ครั้ง กล่าวคำว่า ก้อดกอมะติศเศาะลาฮ์ สองครั้ง กล่าวคำตักบีร์
อีกสองครั้งและกล่าวคำว่า ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ หนึ่งครั้ง (เป็นหะดีษหะ
สันเศาะฮีหฺที่บันทึกโดยอบูดาอูด หมายเลข(502)และอັตติรมิซียฺ หมายเลข
(192)

ลักษณะที่สาม มีทั้งหมดสิบประโยค (เหมือนกับลักษณะที่หนึ่ง แต่ตัดคำตักบีร์ใน
ตอนท้ายออกหนึ่งประโยค) มีคำกล่าวดังนี้

الله أكبر، الله أكبر، أشهد أن لا إله إلا الله، أشهد أن محمداً رسول
الله، حيّ على الصلاة، حيّ على الفلاح، قد قامت الصلاة، قد قامت
الصلاة، الله أكبر، لا إله إلا الله

(เป็นหะดีษหะสันที่บันทึกโดยอบู ดาอูด หมายเลข 510 และบันทึกโดย อับ-นะ
สาอียฺ หมายเลข(๖๒๘)

สุนัตให้อีกอุมะฮ์ด้วยลักษณะที่กล่าวมาทั้งหมด บางครั้งใช้ลักษณะนี้ บางครั้งใช้ลักษณะ
นั้น ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งสุนนะฮ์ในทุกลักษณะ และเป็นการฟื้นฟูสุนนะฮ์ในทุกรูปแบบที่บัญญัติไว้
ตราบไตที่ไม่กลัวเกิดฟิตนะฮ์

สุนัตให้กล่าวดูอาอีและละหมาดสุนัต ในระหว่างอะชานและอีกอุมะฮ์

อนุญาตให้ใช้เครื่องขยายเสียงในการอะชาน อีกอุมะฮ์ ละหมาดและคุฏบะฮ์เมื่อเห็นควร
ใช้ แต่ถ้าหากว่านำมาซึ่งความเดือดร้อนและรบกวนจำเป็นต้องใช้

ผู้ที่อะชานคือผู้ที่อีกอุมะฮ์

สุนัตให้ผู้ที่อะชานและอีกอุมะฮ์เป็นบุคคลคนเดียวกัน และมุอ์ซซึนนั้นมีอำนาจเหนือกว่า
ผู้อื่นในเรื่องการอะชาน ส่วนอิมามนั้นมีอำนาจเหนือกว่าผู้อื่นในเรื่องการอีกอุมะฮ์ ฉะนั้นมุอ์ซซึนจะ
อีกอุมะฮ์ไม่ได้ นอกจากอิมามจะให้สัญญาณก่อน หรือเห็นอิมามมา หรือว่าเห็นอิมามลุกขึ้นยืนเพื่อ
นำละหมาด เป็นต้น

สุนัตให้กล่าวแต่ละประโยคของคำอะชานด้วยลมหายใจเดียวต่อหนึ่งประโยค นอกจากคำ
ว่า อัลลอฮ์อัครบัวร์ อัลลอฮ์อัครบัวร์ สองประโยคนี้ให้กล่าวติดต่อกันด้วยลมหายใจหนึ่งครั้ง แต่บางครั้ง
ก็กล่าวแต่ละประโยคต่างหากได้ และผู้ที่ได้ยินเสียงอะชานก็กล่าวตอบรับในลักษณะเดียวกัน ส่วน

อีกอมาซะฮฺให้กล่าวแต่ละประโยคนั้นไม่ปรากฏหลักฐานจากท่านนบี (ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม) ว่ามีคำกล่าวตอบรับสำหรับผู้ได้ยินคำอมาซะฮฺแต่อย่างใด

ลักษณะการอาซานในยามฝนตกหรือในสภาพอากาศที่หนาวจัด

สุนัตให้ผู้ที่จะอาซานช่วงที่มีสภาพอากาศที่หนาวจัดหรือในคำคืนที่ฝนตก เป็นต้น กล่าวหลังจากคำสองหัยอะละฮฺหรือหลังจากอะซานเสร็จจึ้นแล้ว ด้วยคำที่ปรากฏในสุนนะฮฺดังนี้

أَلَا صَلُّوا فِي الرَّحَالِ

คำอ่าน อะลา ศ็อลลูลู ฟิ รุริฮา

ความว่า “แต่ทว่าพวกท่านจงละหมาดในที่อาศัยของพวกท่านเถิด” (มุตตะพะกุน อะละฮฺฮฺ โดยมีบันทึกในอัล-บุคอรีห์ เลขที่ : 666 และมุสลิม เลขที่: 697)

صَلُّوا فِي بُيُوتِكُمْ

คำอ่าน ศ็อลลูลู ฟิ บยูติกุม

ความว่า “พวกท่านจงละหมาดในบ้านของพวกท่านเถิด” (มุตตะพะกุน อะละฮฺฮฺ โดยมีบันทึกในอัล-บุคอรีห์ เลขที่ : 901 และมุสลิม เลขที่: 699)

บางครั้งใช้ลักษณะนี้บ้าง บางครั้งใช้ลักษณะนั้นบ้าง ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งสุนนะฮฺในทุกลักษณะ

ส่วนผู้ใดที่ต้องการมาละหมาดที่มีสติในสภาพอากาศดังกล่าวก็ถือว่าได้ทำตามบทบัญญัติหนึ่งสำหรับเขาถึงแม้ว่าจะลำบากก็ตาม

หุกุมการอะซานและอมาซะฮฺในเวลาเดินทาง

มีรายงานจากท่านมาลิก บิน อัลหุวัยริษ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า มีชายสองคนมาหาท่านนบี (ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม) ซึ่งชายสองคนนี้มาบอกว่าจะเดินทางไกล ท่านนบีก็ได้กล่าวแก่เขาสองคนว่า

«إِذَا أَنْتُمَا خَرَجْتُمَا فَأَذِّنَا، ثُمَّ أَقِيمَا، ثُمَّ لِيَوْمَكُمَا أَكْبُرُكُمْ»

ความว่า “เมื่อท่านทั้งสองออกเดินทางแล้ว ก็จงอะซาน หลังจากนั้นก็จงอมาซะฮฺ แล้วให้ผู้ที่อาวุโสกว่าเป็นอิมาม” (มุตตะพะกุน อะละฮฺฮฺ โดยมีบันทึกในอัล-บุคอรีห์ เลขที่ : 630 ส่วนนวนนี้เป็นของอัล-บุคอรีห์และมุสลิม เลขที่: 674)

หุ้กัการอะชานและอิกอมะฮุ้ในการละหมาดต่าง ๆ

สำหรัการละหมาดต่าง ๆ นั้น หากพิจารณาในด้านการบัญญัติการอะชานและอิกอมะฮุ้มี 4 สถานะ คือ

หนึ่ง การละหมาดที่มีบัญญัติการอะชานและอิกอมะฮุ้ ได้แก่ ละหมาดห้าเวลา และ ละหมาดญุมอะฮุ้

สอง การละหมาดที่มีบัญญัติการอิกอมะฮุ้แต่ไม่มีอะชาน ได้แก่ ละหมาดที่รวมกับ ละหมาดก่อนหน้า และละหมาดซัด

สาม การละหมาดที่มีคำประกาศที่เฉพาะ ได้แก่ ละหมาดกุสุฟ(สุริยุปราคา) และละหมาด คุสุฟ(จันทรุปราคา)

สี่ การละหมาดที่ไม่มีบัญญัติทั้งอะชานและอิกอมะฮุ้ ได้แก่ ละหมาดสุนัต ละหมาดญะนาซะฮุ้ ละหมาดอีดทั้งสองวัน และละหมาดขอฝน เป็นต้น